

Ilta-Sanomat: Haastatteluni lehden numerossa *27/04/2015*, sivuilla 8-9.

KOKO AJAN TYRKYLLÄ

OSA-AIKATYÖ: SAK:n tutkimuksessa vastentahtoisesti osa-aikatyössä olevat kuvailevat roikkuvansa löysässä hirressä.

– **OLEN** Orionin koekaniini. Osallistun noin neljä kertaa vuodessa erilaisiin lääketutkimuksiin, kertoo 57-vuotias helsinkiläisnainen SAK:n vastentahtoisia osa-aikatyöläisiä käsittelevässä tutkimuksessa.

Nainen on yksi tutkimukseen haastatelluista vastentahtoisesti osa-aikatoitit tekevistä. Hän tekee keikkaa seitsemän välitysfirman kautta ja yhdelle catering-yritykselle. Hän on sinkku ja tukee taloudellisesti aikuista poikaansa. Pahimmillaan hän on tehnyt töitä neljä vuotta pitämättä lomaa tai vapaapäiviä.

Tuntityöläiset voivat joutua luopumaan jopa kodeistaan. 33-vuotias helsinkiläisnainen muutti takaisin äitinsä luo. Lääkefirman koekaniiniksi itseään kuvaillut 57-vuotias nainen tasapainottaa talouttaan vielä hurjemmin.

– Asun vuokra-asunnossa, mutta voin vuokrata sen kesäksi pois ja asua poikieni luona, lapsuuden kodissa ja välillä jopa pakettiautossa.

Jotkut joutuvat sietämään jopa seksuaalista häirintää.

– Keittiöpäällikkö kähmii kuulemma yhdessä paikassa. Jos sanoo ei, niin sitten ei olekaan enää tunteja, 23-vuotias nainen kertoo.

ILTA-SANOMAT

KATARIINA KARJALAINEN
katariina.karjalainen
@iltasanomat.fi

SAK:N työehtosoiden päällikkö **Annika Rönni-Sällinen** ei yllättynyt tarinoista. Hän pitää tilannetta huolestuttavana, koska ongelma on suurin matalapalkkaisilla aloilla.

Näyttää siltä, että osa-aikaisten määrä kasvaa edelleen ja meillä on yhä enemmän työssä käyvää köyhälistöä.

Annika Rönni-Sällinen, SAK:n työehtosoiden päällikkö

– Valitettavasti tarinat antavat hyvin todenmukaisen kuvan tilanteesta. Näyttää siltä, että osa-aikaisten määrä kasvaa edelleen ja meillä on yhä enemmän työssä käyvää köyhälistöä.

Toimeentuloa tavoitellaan esimerkiksi chat-moderatoreina, yökerhojen narikoissa sekä tuurauksilla kauppoissa ja ravintoloissa. Rönni-Sällisen mukaan enemmistöllä on yksi työnantaja, jolle tunteja tehdään eniten. Lisäksi tehdään satunnaisempaa keikkaa esimerkiksi vuokratyöfirman kautta useampaan paikkaan.

Haastatellut kertovat roikkuvansa löysässä hirressä: elämä pyörii sen ympärillä, miten toimeentulo saadaan riittämään, kun välillä tarjolla on täysiä viikkoja ja välillä työtunteja on nolla.

ELÄMÄ suunnitellaan työvuorolistan mukaan pahimmillaan viikon sykleissä. Rajaa arjen ja loman välille on vaikeaa vetää, sillä lomaa ei välttämättä voi pitää, eikä lomaraahaakaan kerry yhtä mukavasti kuin koko-aikatyössä olevilla.

– Kun on aina sen 2–3 päivää viikossa töissä, niin on koko ajan työfiliisillä, 31-vuotias mies kuvailee.

Hauen vatsasta löytyi myrkyllinen yllätys

Hauki on kaikkiruokainen petokala, mutta tällä kertaa sen syömä saalis yllätti jopa kalamiehen.

Hanhikoskelainen **Hans-Erik Hertell** oli saanut miehullaan lahjan. Naapurin ka-

tistaan Nuolisella oli uinut kaksi haukea ja naapuriystävälliseen tapaan tämä tarjosi saalista Hertellille.

– Kyllä minä aina tarjotut kalat vastaan otan. Syön aina kalaa, kun se vain on

mahdollista, Hertell kertoo Ilta-Sanomille.

Puolimetrisen hauen vatsasta löytyi noin 60 senttiä pitkä kyykkäärme.

ESKO KESKI-VÄHÄLÄ

MIISA KAARTINEN

ALAN VAIHTO EDESSÄ

Krista Fagerlund ja Juhapekka Lindfors ovat mukana Operaatio vakiduuni -kampanjassa, joka kerää nimiä kansalaisaloitteeseen, jolla on tarkoitus tehdä loppu nollatuntisopimuksista.

> "Luulin, että kahdella työllä eläisi"

TAMPERELAISET Krista Fagerlund ja Juhapekka Lindfors ovat kokeneet kantapään kautta nollasopimusten nurjan puolen.

Fagerlundilla on kaksi nollatuntisopimusta eri vartiointialan firmojen kanssa. Työtä on ollut viimeksi lokakuussa.

– Ensimmäisen firman kanssa tein sopimuksen elokuussa ja sain alle kymmenen vuoroa. Ajattelin parantaa tilannetta ja tein sopimuksen toisen firman kanssa. Sieltä vuoroja ei ole tullut ensimmäistäkään.

Samalla alalla oleva Lindfors ehti 4,5 vuodessa

nousta tarvittaessa töihin tulevan paikalta esimies- asemaan. Yt-neuvottelujen yhteydessä hänet irtisanottiin, mutta puolen vuoden jälkeen hän palasi samalle työnantajalle nollasopimuksella.

Myös Lindforsilla oman alan töitä on ollut viimeksi syksyllä. Hetkeen hän ei ole voinut ottaa vuoroja vastaan, koska hän on siirtynyt työkokeiluun ja tehnyt muita keikkahommia.

– Tilanne on kimurantti. Sitä tavallaan on työsuhteessa, mutta tavallaan taas ei. Kun vuoroja ei pysty ottamaan vastaan, ei niitä enää tarjota.

Pariskunta on todennut, että ainoa vaihtoehto on vaihtaa alaa, eikä jäädä kotiin roikkumaan ja odottamaan satunnaisia työvuoroja.

– Olen ollut työkokeilussa hoiva-alalla kuusi tuntia viitenä päivänä viikossa. Ei siinä paljon nollatuntisopimuksella enää yövuoroja tehdä. Tarkoitus on tulevaisuudessa päästä kouluun.

– Luulin, että kahdella työllä eläisi, mutta eläinkin Kelan työmarkkinatuella, Fagerlund puolestaan toteaa.

7 Sitä tavallaan on työsuhteessa, mutta tavallaan taas ei. Kun vuoroja ei pysty ottamaan vastaan, ei niitä enää tarjota.

Juhapekka Lindfors

7 Keittiöpäällikkö kähmii kuulemma yhdessä paikassa. Jos sanoo ei, niin sitten ei olekaan enää tunteja.

23-vuotias nainen

Rönni-Sällinen muistuttaa, ettei lainsäädäntökään ota huomioon osa-aikatyötä tekeviä. Nollasopimuksista hän haluaisi eroon.

– Osa-aikatyölle pitäisi saada perusteet, kuten määräaikaiselle työsuhteelle. Myös oikeutta lisätyöhön olisi vahvistettava.

Hän ei ihmettele, että työntekijä kokee työnantajan välittelevän vastuitaan.

– Esimerkiksi palvelualalla työn kysyntä vaihtelee, mutta työehtosopimuksissa on pyritty joustavuuteen työnantajankin näkökulmasta.

FAKTAT

1 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan osa-aikatyötä tekee Suomessa nykyisin noin 330 000 työntekijää, mikä on noin 17 prosenttia kaikista työsuhteista.

2 Lähes kolmannes heistä tekee osa-aikatyötä vastentahtoisesti, kun koko-aikatyötä ei ole ollut tarjolla.

3 Nollasopimuksilla, joissa vähimmäistyöaika ei ole määritelty, työskenteli vuonna 2014 päätoimisesti 83 000 työntekijää.

4 Eniten osa-aikatyötä tehdään vähittäiskauppan puolella sekä matkailu- ja ravintola-alalla. Osa-aikatyöt ovat viime vuosina yleistyneet myös hoiva- ja turvallisuusaloilla.

5 Nollasopimukset ovat lyhyessä ajassa levinneet laajalti myös teollisuuden alalle.

Hans-Erik Hertell sai löytönsä lempinimen käärmemies. Kuvassa hän pitelee hauen vatsasta löytynyttä kyytä.

– Ryhdyin siinä perkaamaan toista haukea ja jotain outoa sen suusta näkyi. Ihmettelin, millä kalalla on sellainen pyrstö vai voisiko se olla uistin.

Eipä ollut hauen mahassa toista kalaa, eikä varsinkin

7 Ryhdyin siinä perkaamaan toista haukea ja jotain outoa sen suusta näkyi. Ihmettelin, millä kalalla on sellainen pyrstö vai voisiko se olla uistin.

Hans-Erik Hertell

kaan uistin.

– Aukaisin lopulta hauen mahan ja tuo putosi maahan. Helveti, sehän on kyy, säpsähdin, Hertell kuvailee.

Hertell ei uskaltanut yössä kyyä hotkaissutta haukea.

– Soitin myrkytyskeskukseen, mutta eivät ne siel-

tä osanneet minua neuvoa. Eivät olleet tällaisesta jutusta koskaan kuulleet. Sanoivat sitten, että ehkä on parempi jättää hauki syömättä. En sitten syönyt, kun epäilin, että aamulla voi olla koivet suorina, käärmemieheksi kylällä jo ristitty mies tarinoi.

Toinen hauki kuitenkin päätyi pannulle. Mikäs on paras tapa valmistaa haukea?

– Kylmäpuristetussa ryp-

siöjyissä kun hauen paistaa, niin minun suuhun se maistuu parhaalta.

7 Soitin myrkytyskeskukseen, mutta eivät ne sieltä osanneet minua neuvoa. Eivät olleet tällaisesta jutusta koskaan kuulleet. Sanoivat sitten, että ehkä on parempi jättää hauki syömättä.

Hans-Erik Hertell

Asiasta kertoi ensimmäisenä *Keskipojanmaa*-lehti.

MIKKO JUUTI

